

Willt u de betekenis van een woord toelichten? Gebruik dan de woordenschatfilmpjes!

Lesdoelen

De kinderen:

- leren de betekenis van (nog meer) nieuwe woorden rond het thema Jungle.
- leren dat bij samengestelde woorden het eerste deel van het woord vaak iets zegt over het tweede deel van het woord.

INTRODUCTIE

15

- 1 Begin de les met een kort spelletje pictionary. U tekent een woord en de kinderen moeten het raden. Wie het woord weet, mag het op een kladblaadje schrijven.
Teken een jas en een zak. (jaszak)
Teken een huis en een sleutel. (huissleutel) Vraag wie heeft de woorden goed geraden. Vertel dat dit twee samengestelde woorden zijn. Woorden die uit twee samengevoegde woorden bestaan.
- 2 Lees samen 'Wat ga je doen?' en 'Wat leer je ervan?'

INSTRUCTIE | BEGELEID OEFENEN

- 3 Bekijk samen het 'Zo zit het!'-filmpje en lees 'Zo zit het!' Kijk samen hoe 'Zo zit het!' in het filmpje terugkomt.
- 4 Laat de samengestelde woorden op het digibord zien. Bij 'Zo zit het!' lezen we dat het eerste deel van het samengestelde woord vaak iets vertelt over het tweede deel. Laten we eens kijken of dit ook zo is. Bijvoorbeeld rugzak. Dat is een zak, voor op je rug. Ja, het eerste deel vertelt wat voor zak het is.
Doe dit met nog een paar woorden.
- 5 De kinderen maken 'Probeer het' zelfstandig. Bespreek de antwoorden samen.

ZELFSTANDIG WERKEN

25

De groep gaat nu zelfstandig aan het werk. Geef de volgende instructie: *Kijk voor alle opdrachten goed in je bronnenboek om de betekenis van de woorden te vinden. Als je een woord niet meteen weet, sla je het even over en probeer je het later nog een keer. Je mag ook het woordenboek gebruiken.*

LES 5 | WOORDENSCHAT

OVERLEVEN IN DE WILDERNIS

Survivalgids voor jonge avonturiers

BESCHERMING TEGEN INSECTEN EN ANDER ONGEDIERTE

In het regenwoud wemelt het van bloedzuigers, muggen, reusachtige mieren, spinnen en slangen die gemeen kunnen bijten. Zo kun je je beschermen:

Draag een lange broek met je sokken er overheen. Dit voorkomt insectenbeten. Bovendien krijg je zo geen schrammen en het is een diervriendelijke manier om insecten weg te houden.

Bedenk dat een grote tak op de grond ook een slang kan zijn. Als je op een gifslang trapt, kun je het misschien niet navertellen...

Heb je toch een schram of wondje? Ontsmet die dan goed!

Slaap in een hangmat boven de grond met een zeil erboven. Ook handig als het weer eens regent.

Zet een pet op. Dit beschermt je tegen insecten die uit de bomen vallen.

Maak een kampvuur om de grotere dieren op afstand te houden.

Smeer je in tegen de muggen. Heb je niks bij je? Gebruik dan wat modder.

Kijk 's morgens in je schoenen voor je ze weer aantrekt. Misschien zijn er insecten in gekropen!

Bloedzuigers kun je beter maar vermijden. De bloedzuiger loopt op je lichaam. Dit is je kans om hem weg te slaan!

Deze bloedzuiger zuigt zich vol.

Met jouw bloed kan hij wel zo groot worden een half ei!

Bestrooi hem met zout. Daar kan hij niet tegen. Trek de bloedzuiger er niet af.

LES 5 | WOORDENSCHAT

OVERLEVEN IN DE WILDERNIS

WAT GA JE DOEN?

Je zoekt de betekenis van woorden die met jungle te maken hebben.

WAT LEER JE ERVAN?

Je leert de betekenis van woorden.

ZO ZIT HET!

Hoe vind je de betekenis van een woord?

- Je leest erover. Bij samengestelde woorden zegt het eerste deel van het woord vaak iets over het laatste deel.
- Je kijkt naar een plaatje.
- Je vraagt het aan iemand die het weet.
- Je zoekt het woord op.

PROBEER HET

- Je leerde het woord *regenwoud*. Zet een streep onder het goede antwoord. Een regenwoud is een soort regen | woud.
- Je bekijkt een survivalgids. Een survivalgids is een gids over survival.

OPDRACHT 1

- Kijk naar de delen van het woord. Maak de zinnen
Een klimplant is een plant die ergens tegenaan klimt.
Een insectenbeet is een beet van een insect.
Huidirritatie is irritatie van de huid. Je huid wordt rood of gaat jeuken.
Een bloedzuiger is een beest dat bloed zuigt.
Diervriendelijk betekent dat het vriendelijk is voor het dier.
- Zoek nog twee samengestelde woorden.
bijvoorbeeld: hangmat, kampvuur, gifslang, bekerplant
- Zoek de betekenis van de twee woorden door te kijken naar de delen. Schrijf het op zoals bij opdracht a.
bijvoorbeeld: Een gifslang is een slang die giftig is.
Een bekerplant is een plant die de vorm heeft van een beker.

Didactiek

- Geef steeds (zelf) concrete omschrijvingen van de aangeboden woorden en/of gebruik ze in een contextzin. Blijf daarbij binnen de context van het thema.
- Maak gebruik van het woordenschatfilmpje (digibord).
- Maak zo veel mogelijk gebruik van het bronnenboek: praat met de kinderen over de illustraties en de teksten.

Materiaal

- bronnenboek bladzijde 140 en 141
- werkboek bladzijde 116 en 117
- antwoordenboek bladzijde 116 en 117
- digibordsoftware les 5, Zo zit het!-filmpje en woordenschatfilmpjes

JUNGLE

HOE KOM JE AAN ETEN EN DRINKEN?

Het regenwoud is geen supermarkt, maar je kunt er van alles vinden om te eten en te drinken. Avonturiers vinden het prachtig om in de jungle op zoek te gaan naar eten. De inheemse bewoners zijn de echte experts. Zij kunnen je precies vertellen wat je wel en niet kunt eten. Maar met deze tips kun jij je zeker ook redden:

Je moet er misschien aan wennen, maar insecten kunnen heerlijk smaken. Rupsen, sprinkhanen en wormen zijn nog gezond ook!

In het regenwoud transpireer je veel. Daarom moet je goed drinken. Water kun je bijvoorbeeld vinden in een bekerplant. Die vangt alle regen op. Haal eerst de vieze beestjes eruit. Daarna kun je het water het best ook nog even koken om het te ontsmetten.

Er zijn veel eetbare planten in het regenwoud. Test de plant voordat je ervan eet. Ruik er eerst aan. Wrijf dan met een blaadje op de binnenkant van je arm. Kijk of je arm rood wordt of dat je pukkeltjes krijgt. Als je geen huidirritatie krijgt, kun je er voorzichtig van proeven. Ook na de test weet je het nooit zeker: bevat deze plant wel of geen gif?

Oehahoehaahaal! En wat je natuurlijk ook moet doen, gewoon omdat het leuk is: slingeren aan een liaan, zo'n sterke klimplant. Pas je wel op?!

In het oerwoud groeien allerlei tropische vruchten, bijvoorbeeld bananen, mango's en kokosnoten. Sappig en gezond!

141

VERLENGDE INSTRUCTIE

10

Kinderen die de opdrachten (nog) niet zelfstandig kunnen maken, helpt u aan de instructietafel. Bespreek de woorden van de week in het groepje. Welke woorden zijn nog moeilijk? Bekijk hoe die woorden worden gebruikt in de bronnen. Maak vervolgens opdracht 1 en 2 samen.

Opdracht 1

- a** Doe de eerste zin samen. Laat de kinderen eerst twee delen van het samengesteld woord benoemen. Dan vullen ze de woorden in. Op dezelfde manier doen ze de andere zinnen.
- b** Lees samen stukje voor stukje. Vraag na elk stukje of ze een samengesteld woord zien.
- c** Help de kinderen eventueel bij het formuleren van een zin zoals bij a.

Opdracht 2

Bespreek samen de betekenissen van de woorden. Laat de kinderen daarna de juiste woorden onderstrepen.

Kinderen die de opdrachten mogelijk niet afkrijgen, maken in elk geval opdracht 1, 2, 3 en 'Kijk terug'.

REFLECTIE

05

Naar aanleiding van uw bevindingen tijdens de les, vraagt u van enkele woorden hoe de kinderen de betekenis vonden.

Verdieping (facultatief)

Klik op het digibord voor samengestelde woorden uit de 'woorden van de week'. Maak met het tweede deel van de woorden samen met de kinderen nieuwe samengestelde woorden. Klik weer op het digibord voor voorbeelden.

JUNGLE

OPDRACHT 2

Wat hoort bij elkaar? Verbind.

vermijden	•	zorgen dat het niet gebeurt
bevatten	•	ontwijken, zorgen dat je er niets mee te maken krijgt
voorkomen	•	schoonmaken zodat er geen bacteriën meer op zitten
ontsmetten	•	iets in zich hebben

OPDRACHT 3

a Ben jij een echte survival-kampioen? Test je kennis. Omcirkel de goede letters.

z Lianen zijn wortels die onder de grond groeien.

In de jungle transpireer je veel. Daarom moet je veel water drinken.

Iemand die liever thuisblijft, is een echte avonturier.

s Een bloedzuiger kun je het beste van je huid aftrekken.

De inheemse bevolking weet welke planten uit de wildernis je kunt eten.

Als water vies is, moet je het ontsmetten voordat je het drinkt.

b Schrijf de letters op die voor de goede zinnen staan.

Welk woord kun je ermee maken? val

Wat kun je met het woord van b doen?
dieren vangen

OPDRACHT 4

Vul het goede woord van de week in.

In het regenwoud wemelt het van de insecten.

Er zijn er een heleboel.

De inheemse bevolking kent de gevaren van het regenwoud.

Wist je dat sprinkhanen, rupsen en wormen geschikt zijn om te eten? Deze dieren zijn eetbaar.

Als je de hele survivalgids leest, weet je veel. Dan ben je bijna een expert.

Deze klimplanten groeien aan een boom. Ze heten lianen.

KIJK TERUG

a Schrijf hier een samengesteld woord op dat je deze les hebt geleerd.

b Leg uit wat het woord van opdracht a is. Doe het zoals bij 1a.

WOORDEN VAN DE WEEK

- de avonturier
- bevatten
- de bloedzuiger
- diervriendelijk
- eetbaar
- de expert
- de huidirritatie
- inheems
- de insectenbeet
- de klimplant
- de liaan
- het ongedierte
- ontsmetten
- het paradijs
- de survivalgids
- transpireren
- vermijden
- voorkomen
- wemelen
- de wildernis

117